

Stanovisko Asociace nestátních neziskových organizací v ČR k připravované koncepci podpory rozvoje neziskového sektoru a navrhovanému zákonu o NNO

Asociace nestátních neziskových organizací v České republice (dále jen „Asociace NNO“) vítá a podporuje usnesení vlády České republiky, jímž se vláda rozhodla do konce roku 2008 vypracovat koncepci podpory rozvoje neziskového sektoru pod názvem „**Vytvořit maximálně svobodný prostor pro aktivity občanů, spolků a neziskového sektoru a pro rovnocennou spolupráci státu, samospráv a neziskového sektoru**“ a předložit návrh nového zákona o nestátních neziskových organizacích.

Asociace NNO zdůrazňuje potřebu **vytvoření skutečného partnerství mezi veřejnou správou a nestátním neziskovým sektorem** na principech vzájemné rovnosti, důvěry, suverenity obou stran při vzájemných jednáních, otevřenosti, subsidiarity, efektivity jednání a poctivé soutěže. Toto partnerství je nezbytné vytvářet všech úrovních veřejné správy, tj. na úrovni státní správy, krajské samosprávy i místní (obecní, městské) samosprávy. Partnerství se na straně veřejné správy týká jak volených zastupitelských orgánů, tak správních orgánů a úřadů, ale také zařízení zřízených státem, kraji a obcemi (městy).

Základním principem vzájemných vztahů je rovnost nestátních neziskových organizací (NNO) a zařízení zřízených veřejnou správou bez ohledu na jejich právní formy. Tato rovnost se týká jak zakládání těchto právnických osob, tak jejich činnosti, přístupu k veřejným zakázkám a veřejným zdrojům včetně jejich financování. Je předpokládána rovnost šancí a příležitostí všech těchto organizací formou rovné soutěže. Zařízení veřejné správy zajišťují činnosti a služby ve veřejném zájmu. Veřejně prospěšné úkoly vykonávají však také některé NNO a v tom případě mají mít zaručeny stejné podmínky pro svou výkon těchto činností a služeb jako zařízení veřejné správy.

Základem vzájemných vztahů veřejné správy a NNO je sdílení společných hodnot, mezi něž řadíme především

- **demokratickou společnost**, která oceňuje přínos neziskového sektoru a podporuje právo jednotlivce svobodně se sdružovat s jinými,
- **aktivní občanství**, které zahrnuje nejširší možnou účast lidí na životě jejich komunit a které je založeno na spoluodpovědnosti, toleranci, solidaritě a dobrém sousedství,
- **rozmanitost** zájmových skupin a občanských organizací včetně minoritních skupin,
- **poskytování kvalitních služeb** všem občanům včetně opomíjených a ve společnosti znevýhodněných skupin občanů,
- význam **mezisektorové spolupráce**, která odpovídá složitým potřebám společnosti a projevuje se spoluprací na místní, regionální a národní úrovni,
- **udržitelný rozvoj**, který přiměřeně uspokojuje současné potřeby, aniž by ohrožoval šanci budoucích generací na naplňování jejich vlastních potřeb.

Nestátní neziskový sektor a veřejná správa však mají současně **rozdílné role, odpovědnosti a zdroje**.

Důležitým projevem partnerství veřejné správy a NNO je účast NNO na veřejné správě. Tato účast znamená v praxi využívání různých nástrojů (od členství zástupců NNO v různých orgánech s poradním hlasem až po spolurozhodování o opatřeních týkajících se NNO). Orgány veřejné správy by měly mít povinnost oslovit NNO vždy, kdy se rozhoduje o záležitostech, na nichž mají NNO oprávněný zájem. NNO jsou například zastoupeny

v monitorovacích, popřípadě řídicích a koordinačních výborech operačních programů fondů Evropské unie.

Nástrojem partnerství NNO a státní správy je na celostátní úrovni Rada vlády pro NNO, která je poradním orgánem exekutivy. Analogické poradní orgány krajské samosprávy teprve v některých krajích vznikají. Vedle nich jsou nezbytným nástrojem partnerství také zastřešující krajské sítě (sdružení) NNO, resp. celostátní síť (asociace) NNO, plnící samosprávnou roli nestátního neziskového sektoru.

Další formy a nástroje partnerství NNO a veřejné správy teprve vznikají v procesu rozšiřování svobodného prostoru pro aktivity občanů ve společnosti.

Asociace NNO předpokládá, že ve smyslu naplnění partnerství NNO a veřejné správy bude připravovaná koncepce neziskového sektoru zahrnovat společné **řešení základních společných potřeb a zájmů všech neziskových organizací bez ohledu na to, zda je založila veřejná správa nebo jiné subjekty.**

Asociace NNO považuje za nezbytné, aby **koncepce neziskového sektoru** zahrnovala:

- legislativní rámec podpory neziskových organizací (*nový občanský zákoník, nový zastřešující zákon o neziskovém sektoru, navazující zákony o právních formách neziskových organizací, o veřejném zájmu, veřejné prospěšnosti a veřejných službách, vzájemné prospěšnosti a vzájemných službách a o dobrovolnictví*)
- ekonomický rámec podpory neziskového sektoru (*předpisy o účetnictví, daních, financování z darů, veřejných sbírek a loterií, o rozpočtových pravidlech financování z veřejných zdrojů, o financování z fondů EU a o tzv. sociální ekonomice*)
- soustředěnou evidenci (databázi) neziskových organizací
- zastoupení neziskových organizací v Radě hospodářské a sociální dohody (v tzv. tripartitě) jako zaměstnavatele cca 350 tisíc občanů
- speciální odborné orgány pro neziskový sektor (*Rada vlády pro NNO, resortní orgán státní správy, orgány regionální a místní samosprávy*)
- uzavření úmluvy mezi nevládním neziskovým sektorem a vládou České republiky.

Asociace NNO se vyslovuje pro to, aby **zákon o neziskovém sektoru**

- navazoval na nový občanský zákoník
- neřešil právní formy neziskových organizací (které mají být společné pro všechny neziskové subjekty)
- provázal existující i připravované právní předpisy
- stanovil práva a povinnosti neziskových organizací
- zakotvil existenci a postavení samosprávných sítí neziskových organizací
- zakotvil právní existenci a postavení Rady vlády pro NNO
- určil správní orgány, které mají v kompetenci problematiku neziskového sektoru
- stanovil povinnosti veřejné správy v záležitostech neziskového sektoru.

Toto stanovisko přijala usnesením dne 13. května 2008 Rada Asociace NNO v ČR.